

Bruxelles, den 20.12.2023
COM(2023) 798 final

ANNEX

BILAG

til

Henstilling med henblik på RÅDETS AFGØRELSE

om bemyndigelse til at indlede forhandlinger mellem Den Europæiske Union og Det Schweiziske Forbund om institutionelle løsninger, der skal gælde for aftaler mellem EU og Schweiz vedrørende det indre marked, aftaler, der danner grundlag for Schweiz' faste bidrag til Unionens og samhørighed, og Schweiz' associering med EU-programmer

BILAG

DIREKTIVER MED HENBLIK PÅ FORHANDLINGER OM INSTITUTIONELLE BESTEMMELSER TIL AFTALER MELLEML EU OG SCHWEIZ VEDRØRENDE DET INDRE MARKED SAMT AFTALER, DER DANNER GRUNDLAG FOR SCHWEIZ' FASTE BIDRAG TIL UNIONENS SAMHØRIGHED OG SCHWEIZ' ASSOCIERING MED EU-PROGRAMMER

1. Institutionelle bestemmelser

1.1. Almindelige principper

Parternes fælles mål bør være at sikre ensartethed og retssikkerhed i det indre marked. Forhandlingerne bør derfor føre til enighed om institutionelle bestemmelser, der skal indarbejdes i alle gældende og kommende aftaler mellem EU og Schweiz vedrørende det indre marked.

Med dette mål for øje bør de institutionelle bestemmelser afspejle følgende grundlæggende principper og omfatte følgende elementer:

- Ensartet fortolkning og anvendelse af EU-retten: en forpligtelse til at fortolke og anvende EU-retten, herunder statsstøttereglerne, ensartet overalt i det indre marked. Dette forudsætter, at aftalerne med Schweiz og de EU-retsakter, som der henvises til i aftalerne, fortolkes og anvendes i overensstemmelse med Den Europæiske Unions Domstols praksis både forud for og efter undertegnelsen af de tilsvarende aftaler
- Løbende tilpasning: en forpligtelse for parterne til at sikre, at aftalerne med Schweiz vedrørende det indre marked løbende tilpasses til EU-retten i takt med dennes udvikling ved hjælp af en hensigtsmæssig beslutningsprocedure og en maksimumfrist for tilpasning af schweizisk ret til relevant EU-ret
- Tvistbilæggelse: en effektiv tvistbilæggelsesmekanisme, der garanterer Den Europæiske Unions Domstols kompetence til at fortolke EU-retten. Der bør til det formål oprettes en uafhængig voldgiftsret til tvistbilæggelse. Hvis anvendelsen af aftalens bestemmelser indebærer begreber i EU-retten, bør voldgiftsretten have en forpligtelse til at henvise spørgsmålet til Den Europæiske Unions Domstol, som træffer en afgørelse, der er retligt bindende for voldgiftsretten
- Aftalernes indbyrdes forbindelse: den procedure, der skal følges, hvis en af parterne mener, at den anden part ikke har efterlevet voldgiftsrettens afgørelse, bl.a. muligheden for, at den pågældende part kan træffe effektive kompenserende foranstaltninger, der står i rimeligt forhold til den manglende efterlevelse, inden for rammerne af den pågældende aftale eller enhver anden aftale vedrørende det indre marked, herunder hel eller delvis suspension af en sådan aftale eller sådanne aftaler. De gældende bestemmelser om opsigelse, som knytter de aftaler, som EU og Schweiz indgik i april 2002, sammen, bør bevares
- De institutionelle løsningers fremadrettede karakter: De institutionelle bestemmelser, som fastlægges i løbet af forhandlingerne, bør anvendes på og være identiske i gældende og kommende aftaler vedrørende det indre marked med forbehold af tilpasninger, der foretages af tekniske årsager.

1.2. Anvendelse af de institutionelle bestemmelser

1.2.1. Gældende aftaler med Schweiz vedrørende det indre marked

De gældende aftaler med Schweiz vedrørende det indre marked bør ændres, så de kommer til at indeholde de samme institutionelle bestemmelser som dem, der fastlægges som led i forhandlingerne.

Det bør navnlig overvejes at indarbejde de institutionelle bestemmelser, der skal føres forhandlinger om, i følgende gældende aftaler om det indre marked:

- aftalen om fri bevægelighed for personer
- aftalen om luftfart
- aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej
- aftalen om handel med landbrugsprodukter
- aftalen om gensidig anerkendelse af overensstemmelsesvurdering.

1.2.2. Kommende aftaler med Schweiz vedrørende det indre marked

De institutionelle bestemmelser, som der skal føres forhandlinger om, bør, hvis det er relevant, gælde alle kommende aftaler vedrørende det indre marked, som måtte blive indgået med Schweiz, herunder dem, som der allerede er givet bemyndigelse til at føre forhandlinger om, navnlig vedrørende el og fødevarerikkerhed. De bør finde tilsvarende anvendelse i den kommende aftale om sundhed, hvis den pågældende aftale indeholder bestemmelser om Schweiz' deltagelse i EU-mekanismer og EU-netværk.

Eventuelle forhandlinger om aftaler, som giver Schweiz adgang til yderligere sektorer af det indre marked bør ikke afsluttes, før forhandlingerne om institutionelle bestemmelser er afsluttet.

2. Statsstøtte

For at sikre lige konkurrencevilkår på det indre marked bør de statsstøtteregler, der gælder for EU-medlemsstaterne og Schweiz, som minimum indarbejdes i den gældende aftale om luftfart og i aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej samt i kommende aftaler vedrørende det indre marked, bl.a. aftalen om el. Desuden bør revisionen af eventuelle statsstøtteregler bygge på materielle og processuelle regler svarende til dem, der anvendes i EU.

3. Schweiz' bidrag til Unionens samhørighed

Forhandlingerne bør også omfatte en aftale mellem EU og Schweiz, der fastlægger grundlaget for Schweiz' faste og rimelige bidrag, som fastsættes efter aftale mellem parterne. Et sådant bidrag er en vigtig modydelse for Schweiz' deltagelse i det indre marked. Aftalen bør derfor indeholde en langsigtet finansiel mekanisme for Schweiz' bidrag til den økonomiske og sociale samhørighed i EU.

Det første bidrag, der ydes som led i den faste mekanisme, bør omfatte en ekstra finansiel forpligtelse for perioden mellem 2024 og datoen for den faste mekanismes ikrafttræden. Denne forpligtelse bør behørigt afspejle graden af Schweiz' og EU's partnerskab og samarbejde i nævnte periode.

4. Deltagelse i EU-programmer

4.1. Almindelige principper

Forhandlingerne bør omfatte en selvstændig aftale, der indeholder de almindelige vilkår og betingelser for Schweiz' deltagelse i EU-programmer.

Aftalen bør:

- sikre en rimelig balance for så vidt angår Schweiz' bidrag til og fordele af deltagelsen i EU-programmerne
- fastsætte betingelserne for deltagelsen i EU-programmerne, herunder beregningen af finansielle bidrag til de enkelte programmer og omkostningerne til forvaltningen heraf. Disse bidrag udgør formålsbestemte indtægter som omhandlet i finansforordningens artikel 21, stk. 5
- ikke give Schweiz nogen beslutningsbeføjelse med hensyn til EU-programmerne, medmindre den tilsvarende EU-retsakt indeholder en bestemmelse om en sådan beføjelse
- garantere Unionen ret til at sikre en forsvarlig økonomisk forvaltning og til at beskytte sine finansielle interesser.

Aftalen bør fastsætte størrelsen af Schweiz' finansielle bidrag til Unionens almindelige budget.

Aftalen bør fastsætte regler for forsvarlig finansiell forvaltning i forbindelse med EU-finansiering. Aftalen bør navnlig sikre tilstrækkelig beskyttelse af Unionens finansielle interesser, herunder forebyggelse, opdagelse, korrektion og undersøgelse af uregelmæssigheder, bl.a. svig, inddrivelse af tabte, uberettiget udbetalte eller ukorrekt anvendte midler, og hvis det er relevant, pålæggelse af administrative sanktioner og inddrivelse af de relevante beløb. Det Europæiske Kontor for Bekæmpelse af Svig (OLAF) kan foretage administrative undersøgelser, bl.a. kontrol og inspektion på stedet. Den Europæiske Anklagemyndighed kan undersøge og retsforfølge strafbare handlinger, der skader Unionens finansielle interesser.

Kommissionen bør i løbet af forhandlingerne vurdere, om det er muligt at indarbejde en bestemmelse om midlertidig anvendelse med tilbagevirkende kraft.

Aftalen bør skitsere reglerne for Schweiz' deltagelse i forvaltningsstrukturene for EU-programmer med forbehold af betingelserne i den tilsvarende EU-retsakt.

Aftalen bør skabe mulighed for Schweiz' senere associering med andre EU-programmer ved hjælp af en eller flere protokoller til aftalen. En sådan eller sådanne protokoller bør vedtages ved en forenklet procedure af et organ, der er oprettet i henhold til aftalen.

Aftalen bør være i overensstemmelse med relaterede EU-politikker og EU-mål.

4.2. Særlige principper

Det bør fastlægges i protokollen eller protokollerne om deltagelse i Horisont Europa, forsknings- og uddannelsesprogrammet for Euratom, aktiviteterne i det europæiske fællesforetagende for ITER og fusionsenergiudvikling, programmet for et digitalt Europa og programmet Erasmus+, hvilke specifikke vilkår og betingelser der skal gælde for Schweiz' deltagelse i programmerne.

Hvad angår Copernicus bør de almindelige principper og de specifikke vilkår og betingelser for Schweiz' deltagelse i Copernicuskomponenten af EU's rumprogram og -aktiviteter eller dele deraf fastlægges i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i forordningen om Unionens rumprogram, særlig artikel 3, litra c), og artikel 7 og 24.

5. Aftalen om fri bevægelighed for personer

5.1. Fri bevægelighed for personer og længerevarende ophold

Uden at dette berører forpligtelsen til at indarbejde gældende og kommende EU-ret i aftalen om fri bevægelighed for personer og til at overholde principperne om ikkeforskelsbehandling mellem medlemsstaterne og gensidighed, kan det blive nødvendigt at aftale særlige begrænsede tilpasninger til gældende EU-ret vedrørende fri bevægelighed for personer. Disse kunne vedrøre øget beskyttelse mod udvisning, fast ophold for EU-borgere, der ikke er erhvervsaktive, krav om biometriske elementer på nationale identitetskort og gældende undtagelser for koordination af de sociale sikringsordninger¹. Eventuelle tilpasninger bør ikke føre til en begrænsning af de rettigheder, som EU-borgere i dag har i henhold til aftalen om fri bevægelighed for personer. Derudover bør det sikres, at der ikke finder forskelsbehandling sted i forbindelse med EU-borgernes opnåelse af længerevarende ophold. Det er også muligt, at der bør tages hensyn til beskrivelser af foranstaltninger, som i dag er tilladte i henhold til EU-retten i forbindelse med retten til ophold for personer, som ikke har fast bopæl, samt den oplysningspligt, der påhviler schweiziske arbejdsgivere i forbindelse med ansættelse af arbejdstagere og selvstændige fra EU, der etablerer sig i Schweiz.

5.2. Udstationering af arbejdstagere

Uden at dette berører forpligtelsen til at indarbejde gældende og kommende EU-ret vedrørende udstationering af arbejdstagere i aftalen om fri bevægelighed for personer, kan det blive nødvendigt at aftale særlige begrænsede tilpasninger for at tage højde for særlige forhold på det schweiziske arbejdsmarked og sikre aftalens anvendelse. Uden at dette berører principperne om ikkediskrimination, begrundelse og proportionalitet bør disse tilpasninger begrænses til forudgående meddelelse af den grænseoverskridende levering af tjenester for at lette kontrollen i bestemte sektorer baseret på risikovurderinger, deponering af en finansiell garanti for tjenesteydere, som ikke har opfyldt deres finansielle forpligtelser, samt krav til selvstændige om at fremlægge tydeligt afgrænsede og angivne dokumenter. Unionen kan også indvillige i, at Schweiz ikke behøver at være bundet af fremtidige ændringer af EU-retsakter vedrørende udstationering af arbejdstagere, hvis ændringerne betyder, at beskyttelsen af udstationerede arbejdstagere svækkes eller mindskes betydeligt med hensyn til arbejds- og ansættelsesvilkår, navnlig løn og tillæg.

6. Aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej

Uden at dette berører forpligtelsen til at indarbejde gældende og kommende EU-ret inden for de områder, der er omfattet af aftalen om godstransport og personbefordring med jernbane og ad landevej, kan der aftales begrænsede særlige tilpasninger på dette område. Disse må ikke ændre aftalens anvendelsesområde, som omfatter international personbefordring, med undtagelse af den transport i Schweiz, der udelukkende af indenrigstransport (dvs. national fjerntrafik og regional og lokal transport).

¹ Afgørelse nr. 1/2012 vedtaget af Det Blandede Udvalg af 31. marts 2012 om erstatning af bilag II til aftalen om fri bevægelighed for personer (EUT L 103 af 13.4.2012, s. 51).